

mig vel bekendt, jeg har selv været med til at indsette Anmærkninger vedrørende det samme Forhold paa Finansloven; men jeg vil ogsaa ved Siden heraf erindre om, at det var, før man blev enig om den almindelige Vænningslov, som man blev enig om i Fjor. Nu siger jeg ikke dermed, at det absolut er urigtigt, hvad her staar. Jeg hævder kun, at det gælder om denne Anmærkning som om alt andet, at den ene Part kan ikke ensidig gennemføre det; det er af de Punkter, om hvilke man er nødt til at forhandle, hvis man vil gennemføre det. Saaledes lader jeg selve Realiteten ligge, idet jeg, som sagt, har den Erkendelse, jeg har udtalt med disse saa Bemærkninger, at der blandt de nævnte Professorer er højt fortløbet Mænd, som muligt ogsaa ere blevne noget ubilligt ramte, saa at man maa se at bøde derpaa, men det kan kun naas ved almindelig Enighed derom.

Forslaget under Nr. 30 skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Jeg bemærker kun, at det er et Forslag, hvorom hele Folketinget og hele Finansudvalget har været enig. Nogen stærk Begrundelse for denne Enighed har jeg ikke set. Jeg antager, at det er den, at der gives til saa mange Kongresser, Rejser og Sligt, at man har ment at skulle standse en Gang og ment, at her var Stedet, idet de Væger, som der snarest kunde være Tale om, skulde rejse til Rom, ere ganske velstillede, og man har derfor ment at burde standse her, det er vel Grunden til, at man har nægtet denne Bevilling af 6000 Kr.

Hvad angaar Nægtelsen af Bevillingen til Realskolerne, som den ærede Ordfører dvælede ved, og som han fandt lidet rimeligt at nægte, skal jeg dog gøre den Bemærkning, at det er meget store Bevillinger, som allerede gives til Realskolerne, nemlig 126,000 Kr. paa Sorø Akademi og 26,000 Kr. paa de lærde Skoler ogsaa til Realskolerne, altsaa i alt 152,000 Kr. Den ærede Ordfører ved jo nok, at Sorø Akademi vel er en rig Stiftelse, men at der dog ikke er noget særligt stort Overskud, i Ar bliver det kun ca. 17,000 Kr.; det er et Spørgsmaal, om der overhovedet bliver noget, da flere Poster kun ere kalkulatoriske. Det forekommer mig derfor, at der ikke er nogen Grund til at gaa Stiftelsen saa nær i Ar, at der endogfaa kunde blive Spørgsmaal om Understud. Det er blevet fremsført under 1ste Behandling, at man ikke skulde nægte Bevillingen til Realskolerne, blot fordi der er Realskoleelever eller Preliminærer, som ikke gaa tilbage til Landbruget. De gif jo saa til Handel og Haandværk.

Det er ganske rigtigt, naar de blot gjorde det. En Del gør det, men største Delen af dem gaa dog ikke til Landbrug, Handel eller Haandværk. Ca. 41 pct. hele Resten, gaa den studerende Vej eller vente paa Bestillinger, og det er en Kendsgerning, som enhver kan overtyde sig om, at der er en Masse Preliminærer, som gaa og vente paa Bestillinger i Jærnbane- eller Postvæsenet; der er en ren Overskud af dem. Saa vidt jeg kan se, blev der forrige Aar dimitteret over 5000, alene fra Skolerne, saa det er altsaa ikke saa underligt, om der bliver Overskud. Det overraskede mig noget, at den højtærede Kultusminister ved Siden af de mange Oplysninger, han i Almindelighed har givet om Realskolerne, om Klassefordelingen, Klasseantallet, om hvor mange Elever der var i hver Klasse, hvor mange Lærere osv., ikke gav nogen Oplysning om Eksamenresultaterne ved Realskolerne, hvad der jo ogsaa vilde have nogen Betydning. Saa vidt jeg ser, staar der ikke noget i Anmærkningerne derom. Nu er det ikke saaledes, at jeg vil være mod disse Bevillinger og sige, at jeg er imod enhver Forhøjelse, langt fra, men jeg synes ikke, at det ærede Flertal har været saa forførdelig heldig med de Forhøjselser, som foreslaas. Der er f. Eks. foreslaaet en Forhøjelse til Realskolen i Nordby paa Jansø. Der har man i Forvejen et Tilskud af 1,600 Kr., man vil nu give Skolen 400 Kr. til. Saa vidt jeg kan se, har imidlertid den højtærede Minister ment, at de Skoler, som ikke havde Eksamenret, ikke skulde have Understøttelse, saaledes har jeg forstaaet Bemærkningerne i Bilagene til 3dje Behandling. Nu er det mig ikke bekendt, at Skolen i Nordby paa Jansø har nogen Eksamenret, Bilagene oplyse tværtimod om, at den aldeles ikke har nogen og aldrig har haft nogen. Det er altsaa simpelt hen en Bevilling til Skolevæsenet paa Jansø. Jeg kan ikke have noget imod, at man giver en Bevilling ogsaa til Jansø Skolevæsen, men man har der været ret rundelig, idet man i en længere Aarrække, siden 1875, har givet ret store Bevillinger. Jeg skulde ikke absolut have noget imod at give disse 400 Kr., men jeg synes ikke, at der er nogen Grund til saaledes at haste dermed, som her er flet, dertil synes jeg, er det for smaat. Man vil ogsaa give en saadan forhøjet Understøttelse til Skolen i Hylleholt; den har vel Eksamenret, men ikke nogen Understøttelse, hverken fra Kommune eller Amt, og Ministeren opstiller jo som Betingelse for at give Understøttelse til Skolerne, at de saa en Fjerdedel fra de kommunale og andre Autoriteter. Skolen i Vandrup har, saa vidt